

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ

УДК 38.43(477)

ІВАНОВА Г. С.,

докторант кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЩОДО ЗАКРІПЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ ФУНКЦІЙ СУБ'ЄКТІВ АПК

У статті охарактеризовані деякі проблемні питання контрольних функцій суб'єктів агропромислового комплексу України на основі аналізу чинних нормативно-правових актів задля удосконалення норм законодавства України у сфері АПК.

Ключові слова: суб'єкт агропромислового комплексу України, контрольні функції, норма права, державно-правове регулювання, адміністративно-правові відносини, агропромисловий комплекс України – АПК України.

Постановка проблеми. 19 серпня 2018 року президентом України був підписаний закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення питання колективної власності на землю, удосконалення правил землекористування у масивах земель сільськогосподарського призначення, запобігання рейдерству та стимулювання зрошення в Україні». Цей нормативно-правовий акт покликаний розв'язати ряд проблем у агропромисловому комплексі України, а саме колективної власності на землю. Як крок у напрямку розвитку аграрного потенціалу України, наступний документ на законодавчому рівні допоможе визнати комунальною власністю територіальних громад сіл, селищ, міст землі колективної власності тих колективних сільськогосподарських підприємств, які ліквідовано; надати можливість загальним зборам членів колективних сільськогосподарських підприємств, паювання земель в яких завершилося до 2020 року перерозподілити між собою (допаювати) залишок сільськогосподарських угідь і передати землі несільськогосподарського призначення в комунальній власності; встановити кінцевий термін виділення в натурі (на місцевості) незатребуваних (нерозподілених) земельних ділянок; надати органам місцевого самоврядування право тимчасового розпорядження землями колективної власності шляхом передачі їх в оренду до моменту державної реєстрації права власності на них; надати органам місцевого самоврядування з

2020 року право звертатися до суду із заявою про передачу в комунальну власність земельних ділянок колективної власності в порядку визнання майна безхазяйним (із встановленням права власників незатребуваних (нерозподілених) земельних ділянок, які з поважних причин пропустили термін виділення їх у натурі (на місцевості), безкоштовно отримати земельні ділянки із земель комунальної власності [1]. Але на жаль найслабкішою ланкою у національній системі управління все ще залишається та ланка, яка відповідає за реалізацію ухвалених рішень. Відтак Кабінет Міністрів України повинен розробити низку підзаконних актів, які б дозволили цьому закону запрацювати. Наразі держава передає невластиві їй функції галузевим асоціаціям агропромислового комплексу України (далі – АПК), таким чином знижуються витрати на адміністрування і державний контроль, зростає ефективність ухвалення галузевих рішень тощо.

Ціль даної роботи – на основі аналізу теоретичних засад, законодавчих актів, дослідити стан контрольних функцій суб'єктів агропромислового комплексу України.

Об'єктом даного дослідження є правові норми, які регулюють суспільні відносини у сфері агропромислового комплексу України.

Виклад основного матеріалу. На прикладі прийнятого закону, зрозуміло, що первинний елемент системи права – норма права зі своєю структурою:

гіпотеза, диспозиція, санкція, а первинний елемент системи законодавства – стаття закону, яка містить нормативне розпорядження, котре, як правило, не містить у собі всіх трьох структурних елементів логічної правової норми. Нормативне розпорядження нерідко складається лише з гіпотези і санкції; диспозиція може міститися або в іншій статті даного закону (відсильний спосіб викладу), або в іншому правовому акті (бланкетний спосіб викладу). Закони, що включають норми різних галузей права, забезпечуються санкціями, які викладені в інших нормативно-правових актах (наприклад, закони про власність, про підприємницьку діяльність та ін.) [2]. Законодавство України у сфері агропромислового комплексу включає у себе норми адміністративного права, що містяться в міжнародних актах, Конституції України, законах України та підзаконних актах, інших нормативно-правових актах, які регламентують принципи організації і діяльності, функції, повноваження, компетенцію суб'єктів регулювання. Крім того, важливо враховувати акти офіційного тлумачення норм адміністративного права, прийняті уповноваженими органами, а також акти, що роз'яснюють практику застосування актів управління; індивідуальні акти; акти застосування норм адміністративного права, наприклад, про розгляд справи про адміністративне правопорушення в сфері АПК та застосування заходів адміністративної відповідальності. Адміністративно-правове регулювання АПК України включає в себе відповідну систему суб'єктів державного контролю, адже відсутність належного контролю призводить до неефективного використання ресурсів, зловживання монополієм становищем, вчинення правопорушень та злочинів у сфері АПК України. Проте дуже часто повноваження контролюючих органів мають декларативний характер, дублюють одне одного або вступають в конфлікт інтересів. Треба враховувати, що будь-які зміни в аграрному секторі України вносять суттєві зміни не тільки у роботу суб'єктів державного контролю, загальний стан національної економіки країни, а й національної безпеки України у цілому. Тим більше, що серед загроз національним інтересам та національній безпеці є здійснення державними органами діяльності в корпоративних та особистих інтересах, що призводить до порушення прав, свобод і законних інтересів громадян та суб'єктів господарської діяльності [3]. Вчасно здійснений контроль за виконанням управлінських рішень своєчасно виявить відхилення у виконанні цих рішень та дасть можливість вжити відповідних заходів.

Спочатку треба уточнити поняття контролю, враховуючи осмислення теоретичних положень менедж-

менту та визначення його цільової спрямованості. Контроль слід розуміти як попереджувально-функціональну підсистему менеджменту, спрямовану на забезпечення реалізації стратегій розвитку будь-якого об'єкту шляхом здійснення відстеження контрольних функцій за програмами, цілями, задачами, стандартами, управлінськими рішеннями, технологіями та процесами, менеджментом як системою, факторами зовнішнього і внутрішнього середовища, моделями та поведінкою організацій на стадіях проектування та функціонування. Треба також враховувати, що на сьогоднішній день та в умовах процесів реформування сфери АПК України відбувається процес ускладнення контрольної функції. Це зумовлено сукупністю факторів, а саме: посиленням факторів зовнішнього конкурентного середовища, впровадженням інноваційних моделей у практику господарювання, зміною орієнтації господарюючих ретроспективних структур на перспективні цілі і задачі, на стратегічний розвиток систем. Таким чином, трансформаційні процеси, які відбуваються в економіці України, сприяють підвищенню питомої ваги стратегічних рішень у діяльності вітчизняних сільськогосподарських підприємств і, як наслідок, значимість контрольної функції в менеджменті підсилюється різноманітністю і різновекторністю об'єктів контролю [4].

Державно-правове регулювання агропромисловим комплексом, крім функцій управління, передбачає здійснення органами державного управління державного контролю за додержанням аграрного законодавства всіма аграрними товаровиробниками.

Центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України та який забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю є Державна аудиторська служба України (Держаудитслужба). Аналіз Положення про Державну аудиторську службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43, свідчить про те, що повноваження та завдання Держаудитслужби зазнали деяких змін порівняно з повноваженнями Державної фінансової інспекції України, а саме діяльність Держаудитслужби стала більш орієнтованою на упередження порушень об'єкта контролю. Держаудитслужба України відповідно до покладених на неї завдань: здійснює контроль у: міністерствах, інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, бюджетних установах, суб'єктах господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували

у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно; суб'єктах господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні; реалізує державний фінансовий контроль через здійснення: державного фінансового аудиту; перевірки закупівель; інспектування (ревізії); моніторингу закупівель; здійснює контроль за: цільовим, ефективним використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів; досягненням економії бюджетних коштів і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів; цільовим використанням і своєчасним поверненням кредитів (позик), отриманих під державні (місцеві) гарантії; достовірністю визначення потреби в бюджетних коштах під час складання планових бюджетних показників та відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів бюджетних зобов'язань відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі); відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів довгострокових зобов'язань за енергосервісом затвердженим в установленому порядку умовам закупівлі енергосервісу; дотриманням законодавства на всіх стадіях бюджетного процесу щодо державного і місцевих бюджетів; дотриманням законодавства про закупівлі; веденням бухгалтерського обліку, а також складанням фінансової і бюджетної звітності, паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання (у разі застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі), кошторисів та інших документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету; станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності; виконанням функцій з управління об'єктами державної власності; станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту у розпорядників бюджетних коштів, станом внутрішнього контролю в інших підконтрольних установах; усуненням виявлених недоліків і порушень; реалізацією інвестиційних проєктів тощо [5].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади», згідно з якою ліквідовано Державну інспекцію з контролю за цінами, на Державну службу статистики України (далі – Держстат) покладено функції з моніторингу динаміки цін (тарифів) на споживчому

ринку. У зв'язку з цим та на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2014 р. № 36767/1/1-14 органи державної статистики здійснюють моніторинг цін на продукти харчування та паливо. Моніторинг динаміки цін на споживчому ринку проводиться відповідно до Методологічних положень щодо організації статистичного спостереження за змінами цін (тарифів) на споживчі товари (послуги) і розрахунків індексів споживчих цін, затверджених наказом Держстату від 1 липня 2013 р. № 190 (зі змінами) [6].

Міністерство аграрної політики та продовольства України здійснює на підприємствах всіх форм власності державний контроль за якістю сільськогосподарської продукції та сировини під час їх виробництва, переробки, зберігання та реалізації, в тому числі під час проведення експортно-імпорتنних операцій, а також за якістю насіння і племінних ресурсів [7]. Наприклад, відповідно до Наказу № 221/433 8 липня 2003 р. «Про затвердження Порядку використання коштів Державного бюджету України, що спрямовуються на повну компенсацію вартості електроенергії, спожитої сільськогосподарськими підприємствами для поливу сільськогосподарських культур на зрошуваних землях та заповнення водою земель для вирощування рису» контроль за використанням та відповідальність за нецільове використання коштів, передбачених на повну компенсацію вартості електроенергії, що споживається сільськогосподарськими підприємствами для поливу, покладаються на Міністерство аграрної політики та продовольства України [8].

Зрозуміло, що розмаїття контролюючих функцій Міністерства аграрної політики та продовольства України зовсім не сприяє їх якісному втіленню. Так, 10 квітня 2018 р. у Верховній Раді України був зареєстрований Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації системи державного управління у сфері сільського господарства, відповідно до якого, частину контрольних функцій, які зараз віднесено до Міністерства аграрної політики та продовольства України пропонується делегувати Державній службі України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, оскільки міністерство не може якісно виконувати функції контролю. Так, на думку заступника голови Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Верховної ради України, Олександра Бакуменко, внесені зміни створять умови для належної реалізації переданих функцій. Наприклад, ст. 11 щодо державного контролю та нагляду за безпечністю та якістю продуктів лову та харчової продукції з них Закону України «Про рибу, інші водні

живі ресурси та харчову продукцію з них» потребує наступного змісту відповідного положення (норми) проекту акта: «Державний контроль та нагляд за безпечністю та якістю продуктів лову та харчової продукції з них здійснюються під час їх виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, використання, утилізації чи знищення і надання послуг у сфері громадського харчування центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів» тощо [9].

У рамках реформи органів виконавчої влади Кабінет міністрів України у вересні 2014 року ухвалив рішення про ліквідацію Державної інспекції сільськогосподарства, Державної ветеринарної та фітосанітарної служби, Державної інспекції з питань захисту прав споживачів та Державної санітарно-епідеміологічної служби, і створення Державної служби з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужби) на базі цих відомств. Наразі у структуру Міністерства аграрної політики та продовольства України входять Державне агентство лісових ресурсів України, Державне агентство рибного господарства України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Цікавим залишається питання делегування контролюючих функцій ліквідованих органів. Так, згідно з п. 2 постанови Кабінету міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» функції Державної інспекції сільськогосподарства із здійснення реєстрації та обліку машин, державного нагляду (контролю) в частині експлуатації та технічного стану машин, функції із здійснення сертифікації насіння і садивного матеріалу, державного нагляду (контролю) у сферах охорони прав на сорти рослин, насінництва та розсадництва, здійснення державного контролю за якістю зерна та продуктів його переробки; здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованого організму у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності; здійснення радіаційного контролю за рівнем радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції і продуктів харчування покласти на Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, функції із здійснення державного нагляду (контролю) в час-

тині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій та форм власності, родючості ґрунтів – на Державну службу з питань геодезії, картографії та кадастру [10]. Фактично через 2 роки, 30 листопада 2016 р., Кабінет міністрів України видає розпорядження № 910-р «Питання Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру» у якому знову ж передає Державній службі з питань геодезії, картографії та кадастру (далі – Держгеокадастр) функції і повноваження Державної інспекції сільськогосподарства, що припиняється, із здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, родючості ґрунтів [11].

Слід зазначити, що відповідно до ст. 34 Закону України «Про дорожній рух» відомчу реєстрацію та облік тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі [12]. Пункт 5 ст. 21 Закону України «Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України» містить аналогічну норму, а саме: Основними завданнями центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, у системі інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу є здійснення відомчої реєстрації та обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, видачі на них номерних знаків та відповідних реєстраційних документів, ведення автоматизованого обліку зареєстрованих тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів та систематизація відомостей про їх власників з використанням Єдиного реєстру, держателем якого він є [13]. Згідно з Положенням про Державну інспекцію сільськогосподарства України, затвердженим Указом Президента України від 13 квітня 2011 р. № 459/2011, яке є чинним на сьогоднішній день, саме державна інспекція сільськогосподарства України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра аграрної політики та продовольства України (далі – Міністр), входить до системи органів виконавчої влади

і забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі та на який покладені вищезазначені завдання. Таким чином, виникаючі подібні колізії не тільки викликають занепокоєння з боку науковців, але й створюють суперечливі законодавству України норми. Варто констатувати, що постановою Кабінету міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1051 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» були внесені наступні зміни: у Положенні про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 73, ст. 2402; 2016 р., № 2, ст. 67): 1) пункт 1 після слів «(в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу)» доповнити словами «реєстрації та обліку машин в агропромисловому комплексі, державного нагляду (контролю) у сфері агропромислового комплексу»; 2) у пункті 3: підпункт 1 після слів «(в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу)» доповнити словами «реєстрації та обліку машин в агропромисловому комплексі» [14].

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба) відповідно до розпорядження Кабінету міністрів України від 6 квітня 2016 р. № 260-р «Питання Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів» офіційно приступила до виконання широкого кола функцій, у тому числі й контролюючих, у різних галузях агропромислової сфери. Згідно з Положенням про Держпродспоживслужбу, затвердженим постановою Кабінету міністрів України від 2 вересня 2015 р. № 667, її основними завданнями є реалізація державної політики у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садивного матеріалу), реєстрації та обліку машин в агропромисловому комплексі, державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів і реклами в цій сфері; здійснення відповідно до закону державного ветеринарно-санітарного контролю, державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства, здоров'ям та благополуччям тварин, безпечністю та окремими показниками якості харчових продуктів, неїстівних

продуктів тваринного походження, репродуктивним матеріалом, племінною справою у тваринництві, біологічними продуктами, патологічним матеріалом, ветеринарними препаратами, субстанціями, кормовими добавками, преміксами, кормами та іншими об'єктами санітарних заходів, застосуванням санітарних та ветеринарно-санітарних заходів, профілактичних і протиепідемічних заходів щодо охорони в межах компетенції території України від проникнення хвороб людей, тварин та рослин з території інших держав або карантинних зон, вимог законодавства у сфері насінництва та розсадництва, дотриманням законодавства про захист прав споживачів, за дотриманням законодавства про рекламу в частині захисту прав споживачів реклами, законодавства щодо зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, показників вмісту шкідливих для здоров'я людини речовин та інгредієнтів у тютюнових виробах, які реалізуються на території України, дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері агропромислового комплексу, здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони прав на сорти рослин, у сфері туризму та курортів, за якістю зерна та продуктів його переробки, за додержанням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах та організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форми власності, за рівнем радіоактивного забруднення сільськогосподарської продукції і продуктів харчування, за діяльністю суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво, перевезення, зберігання, реалізацію органічної продукції (сировини); здійснення контролю за виконанням фітосанітарних заходів; здійснення ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності; здійснення метрологічного нагляду; здійснення в межах компетенції контролю за факторами середовища життєдіяльності людини, що мають шкідливий вплив на здоров'я населення [15].

Не можна оминати увагою Державне агентство лісових ресурсів України (далі – Держлісагентство), яке здійснює державний контроль за дотриманням законодавства в галузі мисливського господарства і полювання; здійснює у межах повноважень, передбачених законом, разом з відповідними центральними органами виконавчої влади контроль за використанням державних коштів, передбачених для реалізації проєктів, виконання програм, у тому числі між-

народних, забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх реалізацією в апараті Держлісагентства, його територіальних органах, на підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери його управління тощо [16].

Державний нагляд (контроль) у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів у виключній (морській) економічній зоні України, територіальному морі, внутрішніх водоймах України та у водах за межами юрисдикції України щодо рибальських суден, що плавають під державним прапором України, відповідно до міжнародних договорів України здійснює Державне агентство рибного господарства України (далі – Держрибагентство). Держрибагентство також здійснює державний контроль технічного стану рибозахисних споруд, проведення рибозахисних заходів на водозабірних та інженерних спорудах меліоративних систем; здійснює державний контроль за безпекою мореплавства флоту рибної промисловості; здійснює державний контроль за системою моніторингу рибальських суден тощо [17].

Висновок. З метою забезпечення якісного адміністративно-правового регулювання сфери АПК, адміністративно-правова доктрина повинна виробити нові комплексні заходи контролю, які б належним чином застосовували б суб'єкти АПК, забезпечуючи

оптимальне співвідношення ефективності державної аграрної політики та додержання громадського інтересу. Основною метою державної аграрної політики має бути забезпечення продовольчої безпеки країни та економічного зростання аграрної системи, яке можливе тільки за допомогою якісних змін саме у закріпленні контрольних функцій суб'єктів АПК. Одним з етапів цієї роботи повинні стати розробка і прийняття нового закону, що регулює діяльність всього агропромислового комплексу країни. Аргументом на користь вдосконалення норм аграрного законодавства України щодо закріплення контрольних функцій суб'єктів АПК, у тому числі й за допомогою прийняття консолідованого законодавчого акту про державне регулювання АПК, є вступ України до СОТ. Варто відзначити, що в даний час на законодавчому рівні взагалі відсутнє єдине визначення поняття агропромислового комплексу. На нашу думку, слід також імплементувати в українське законодавство досвід Франції, а саме: всі фізичні і юридичні особи, які регулярно здійснювали різні види сільськогосподарської діяльності, зазначені в ст. L311-1 Кодексу сільськогосподарства і рибальства Франції, повинні зареєструватися в сільськогосподарському реєстрі, що є загальнодоступним. Перспективним представляється встановлення на загальнодержавному рівні вимоги про ведення єдиного реєстру суб'єктів агропромислового комплексу [18].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Рада прийняла закон про протидію аграрному рейдерству. URL: <https://economics.unian.ua/agro/10182344-rada-priynuala-zakon-pro-protidiyu-agrarnomu-reyderstvu.html>.
2. Мельничук О. Ф., Опольська Н. М. Законодавство та право в агропромисловому комплексі України. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/3643.pdf>.
3. Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 трав. 2015 р. № 287/2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015?find=1&text=%ED%E5%E2%EE%BA%ED%ED%B3+%E7%E0%E3%F0%EE%E7%E8>.
4. Пилипенко О. Оцінка управлінського потенціалу сільськогосподарських підприємств в умовах їх стратегічної орієнтації. URL: agrosvit_2010_21_11.pdf.
5. Положення про Державну аудиторську службу України, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>.
6. Роз'яснення щодо проведення моніторингу цін на споживчому ринку. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/ct/mon_c/roz_mon.htm.
7. Погрібний О. О. Органи державного контролю та інспекції в АПК. URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/439/12/>.
8. Спільний Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України та Міністерства фінансів України № 221/433 від 08 лип. 2003 р. «Про затвердження Порядку використання коштів Державного бюджету України, що спрямовуються на повну компенсацію вартості електроенергії, спожитої сільськогосподарськими підприємствами для поливу сільськогосподарських культур на зрошуваних землях та заповнення водою земель для вирощування рису». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0627-03>.
9. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації системи державного управління у сфері сільського господарства. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63826.

10. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>.
11. Питання Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру: Розпорядження Кабінету міністрів України 30 листоп. 2016 р. № 910-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/910-2016-%D1%80>.
12. Про дорожній рух: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.
13. Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України: Закон України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-16>.
14. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету міністрів України від 28 груд. 2016 р. № 1051. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249642678>.
15. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: затв. постановою Кабінету міністрів України від 02 верес. 2015 р. № 667. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF>.
16. Положення про Державне агентство лісових ресурсів України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовт. 2014 р. № 521. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=110632&cat_id=79022.
17. Положення про Державне агентство рибного господарства України. URL: http://darg.gov.ua/_polozhennja_0_175_menu_0_1.html.
18. Гусаков В. Г. Экономика и организация сельского хозяйства в условиях становления рынка: научный поиск, проблемы, решения. Минск: Белорус. наука, 2008. С. 61.

REFERENCES

1. Rada pryiniiala zakon pro protydiuu ahrarynomu reiderstvu. URL: <https://economics.unian.ua/agro/10182344-rada-priyniiala-zakon-pro-protidiyu-agrarynomu-reyderstvu.html> [in Ukrainian].
2. Melnychuk, O.F., Opolska, N.M. Zakonodavstvo ta pravo v ahropromyslovomu kompleksi Ukrainy. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/3643.pdf> [in Ukrainian].
3. Stratehiia natsionalnoi bezpeky Ukrainy, zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 26 travnia 2015 roku No 287/2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015?find=1&text=%ED%E5%E2%EE%BA%ED%ED%B3+%E7%E0%E3%F0%EE%E7%E8> [in Ukrainian].
4. Pylypenko, O. Otsinka upravlinskoho potentsialu silskohospodarskykh pidpriemstv v umovakh yikh stratehichnoi oriiientatsii. URL: agrosvit_2010_21_11.pdf [in Ukrainian].
5. Polozhennia pro Derzhavnu audytorsku sluzhbu Ukrainy, zatv. postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.02.2016 r. No 43. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>.
6. Roziasnennia shchodo provedennia monitorynhu tsin na spozhyvchomu rynku. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/ct/mon_c/roz_mon.htm [in Ukrainian].
7. Pohribnyi, O.O. Orhany derzhavnoho kontroliu ta inspektsii v APK. URL: <http://textbooks.net.ua/content/view/439/12/> [in Ukrainian].
8. Spilnyi Nakaz Ministerstva ahrarynoi polityky ta prodovolstva Ukrainy ta Ministerstva finansiv Ukrainy # 221/433 vid 08.07.2003 «Pro zatverdzhennia Poriadku vykorystannia koshtiv Derzhavnoho biudzhetu Ukrainy, shcho spriamovuiutsia na povnu kompensatsiiu vartosti elektroenerhii, spozhytoi silskohospodarskymy pidpriemstvamy dlia polyvu silskohospodarskykh kultur na zroshuvanykh zemliakh ta zapovnennia vodoiu zemel dlia vyroshchuvannia rysu». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0627-03> [in Ukrainian].
9. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo optymizatsii systemy derzhavnoho upravlinnia u sferi silskoho hospodarstva. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63826 [in Ukrainian].
10. Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 10 veresnia 2014 r. No 442 «Pro optymizatsiiu systemy tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF> [in Ukrainian].
11. Rozporiadzhennia Kabinetu ministriv Ukrainy 30 lystopada 2016 r. No 910-r «Pytannia Derzhavnoi sluzhby z pytan heodezii, kartohrafii ta kadastru». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/910-2016-%D1%80> [in Ukrainian].
12. Zakon Ukrainy «Pro dorozhnii rukh». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.
13. Zakon Ukrainy «Pro systemu inzhenerno-tekhnichnoho zabezpechennia ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/229-16> [in Ukrainian].

14. Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 28 hrudnia 2016 r. No 1051 «Pro vnesennia zmin do deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy». URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249642678> [in Ukrainian].
15. Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan bezpechnosti kharchovykh produktiv ta zakhystu spozhyvachiv, zatverdzhene postanovoiu Kabinetu ministriv Ukrainy vid 02 veresnia 2015 roku No 667. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF> [in Ukrainian].
16. Polozhennia pro Derzhavne ahentstvo lisovykh resursiv Ukrainy, zatverdzhene postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 8 zhovtnia 2014 r. No 521. URL: http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article?art_id=110632&cat_id=79022 [in Ukrainian].
17. Polozhennia pro Derzhavne ahentstvo rybnoho hospodarstva Ukrainy. URL: http://darg.gov.ua/_polozhennja_0_175_menu_0_1.html [in Ukrainian].
18. Gusakov, V.G. (2008) *Ekonomika i organizatsiya selskogo khozyaystva v usloviyakh stanovleniya rynku: nauchnyy poisk. problemy. resheniya*. Minsk: Belorus. nauka. [in Russian].

ИВАНОВА А. С.

докторант кафедры административного права и административной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НОРМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ В СФЕРЕ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА ПО ЗАКРЕПЛЕНИЮ КОНТРОЛЬНЫХ ФУНКЦИЙ СУБЪЕКТОВ АПК

В статье охарактеризованы некоторые проблемные вопросы контрольных функций субъектов агропромышленного комплекса Украины на основе анализа действующих нормативно-правовых актов для совершенствования норм законодательства Украины в сфере АПК.

Ключевые слова: субъект агропромышленного комплекса Украины, контрольные функции, норма права, государственно-правовое регулирование, административно-правовые отношения, агропромышленный комплекс Украины – АПК Украины

IVANOVA H. S.

Doctoral student of the Department of Administrative Law and Administrative Activities of Yaroslav Mudryi National Law University

IMPROVING THE NORMS OF UKRAINE'S LEGISLATION IN THE FIELD OF AGRICULTURAL COMPLEX OF UKRAINE CONFIRMING CONTROL FUNCTIONS OF APPROPRIATE SUBJECTS

Problem setting. The article deals with some problematic issues of control functions of the subjects of the agroindustrial complex of Ukraine on the basis of the analysis of current normative legal acts in order to improve the norms of Ukrainian legislation in this field.

Target of research. The purpose of the study is on the basis of the analysis of theoretical foundations, legislative acts, to investigate the state of control functions of the subjects of the agroindustrial complex of Ukraine.

Analysis of recent researches and publications. The following scientists analyze separate aspects of the question in their researches: V. B. Averyanov, O. M. Bandurka, Y. P. Bytyak, V. V. Galunko, T. O. Kolomiyets, L. I. Myskiy, I. A. Chernysh and others.

Article's main body. The legislation of Ukraine in the field of the agroindustrial complex includes the norms of administrative law contained in international acts, the Constitution of Ukraine, the laws of Ukraine and by-laws, other normative legal acts regulating the principles of organization and activities, functions, powers, competencies of subjects of regulation. In addition, it is important to take into account acts of official interpretation of the norms of administrative law adopted by the competent authorities, as well as acts explaining the practice of applying management acts; individual

acts; acts of application of the norms of administrative law, for example, on consideration of a case concerning an administrative offense in the field of agroindustrial complex and application of measures of administrative responsibility. However, very often the powers of the controlling bodies are declarative, duplicate each other or enter into conflicts of interest. It should be borne in mind that any changes in the agrarian sector of Ukraine make significant changes not only in the work of the subjects of state control, the general state of the national economy, but also the national security of Ukraine as a whole. Moreover, among the threats to national interests and national security is the implementation of state bodies in the corporate and personal interests, which leads to violations of rights, freedoms and legitimate interests of citizens and business entities. Timely monitoring of the implementation of management decisions will promptly detect deviations in the implementation of these decisions and will enable the adoption of appropriate measures.

Conclusions and prospects for the development. In order to ensure high-quality administrative and legal regulation of the sphere of agroindustrial complex, the administrative and legal doctrine should develop new comprehensive control measures which would be properly applied by the subjects of the agroindustrial complex, ensuring the optimal balance between the efficiency of the state agricultural policy and the observance of public interest.

Keywords: subject of agroindustrial complex of Ukraine, control functions, norm of law, state and legal regulation, administrative and legal relations, agroindustrial complex of Ukraine.

Іванова Г. С. Удосконалення норм законодавства України у сфері агропромислового комплексу щодо закріплення контрольних функцій суб'єктів АПК. *Право та інноваційне суспільство* : електрон. наук. вид. 2018. № 1 (10). URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2018/6/Ivanova10.pdf>.